

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 6. Parabola thesauri absconditi in agro, pro quo emendo dantur
omnia. Non tam spectatur quid dones pro divinis, quàm quid non dones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

ne sua forma; nam quod est forma in Physicis, hoc est finis in moralibus. Vide, contemplare corpus sine anima, quale est illud naturaliter, quam scdum & horrendum, quia videlicet deest illi sua forma. Sic planè est moraliter & coram Deo quivis homo sine suo fine, sic est quodlibet hominis opus destitutum sine suo, corpus est exanime, *Sepulchrum dealbatum, foris apparetur hominibus speciosum, intus autem plenum ossibus mortuorum, & omni spurcitia:* Unde est illud Sapientis: *Deum time & mandata ejus observa:* hoc est enim omnis homo: Nempe moraliter, quia hic est finis hominis ut Deum timeat & revereatur, ad hoc creatus est & redemptus, sicut Physicè & naturaliter homo est animal rationale seu ex anima rationali & corpore compositum; & sicut Physicè desineret esse homo, quando desineret esse talis forma ut dictum est; sic desinet esse homo moraliter, quâdo desinet talis finis in quo est omnis homo. *A spei terram & ecce vacua erat & nihil,* ait Propheta, *intuitus sum & non erat homo,* quia videlicet ante dixerat, *bens facere nescierunt* Non desinebant esse homines physicè & naturaliter, sed desinebant moraliter quia deerat illis suus finis qui est bene agere. Quod si ibidem etiam Propheta refert se non vidisse cœlos aut alias mûdi partes idcirco refert, quia tamen si subsisterent sicut & homines, quia tamen ipsi homines tunc erant quasi non essent, sic neq; aliæ creaturæ, quæ sunt tantû propter ipsos homines.

Atque hinc etiam quando de vanitate in Scûpturis agitur, intelliguntur hoc præsertim nomine, magna hæc & speciosa de quibus hic agimus, & quæ dicuntur vana seu vanitas quia vacua sunt & suo fine destituta. Undenam autem & à quo destituuntur suo fine nisi ab homine qui dum il-

lis utitur, respicit potius eorum magnitudinem & speciositatem quàm Dei gloriam, seu quid aliud supernaturale & divinum; unde & ipse homo dicitur *vanus vanitatum*, quia ipse est causa vanitatis quæ inest in aliis creaturis. Ipse est qui eas vanas facit, dum illas evacuat suo debito fine, sicq; seipsum etiam privat suo merito, suaq; vera & æterna utilitate quam derivaret ex creaturis, si bene illis uteretur, id est, si earum usum in bonum finè converteret. *Nolite recedere à verbo Domini, sed servite Domino in omni corde vestro.* Et nolite declinare post vana quæ non proderunt vobis, neq; eruent vos, quia vana sunt. Quasi diceret, nolite tantum spectare magna illa & speciosa prę quibus parva negligitis; nam sic fieret ut nullum bonum opus in æternam vestram salutem efficeretis; quandoquidem ipsa quæ putaretis bona opera non essent nisi vana, & quibus periretis potius quàm salvaremini.

Omnia vestra in charitate fiant, inquit Apostolus: Sive magna sive parva sint, omnia in charitate, excellenter & perfecte, *Omne quodcumq; faciitis in verbo aut in opere: omnia in nomine D. N. IESV Christi. SIVE manducatu sive bibitis sive aliud quid faciitis: omnia in gloriam Dei facite.* Si magna faciitis, non quia magna sunt faciite, sed quia magnus & gloriosus Dominus propter quem illa faciatis: quod si parva occurrunt facienda, sic faciite ut magna propter ipsum Deum qui non minus in parvis magnificatur quam in magnis: aut si non in parvis, nec in magnis. *Qui in modico iniquus est, & in majori iniquus est.*

Vide in 1. parte, Dom. 6. post Epiphani, Sabbatum ejusdem Hebdom. 6. Et in hac 3. parte, Sabbatum Hebdomadæ quartæ.

FERIA SEXTA.

PARABOLA THESAVRI ABSCONDITI ET INVENTI IN AGRO.

Simile est regnum Cœlorum thesauro abscondito in agro quem qui invenit homo abscondit, & præ gaudio illius vadit, & vendit universa quæ habet, & emit agrum illum. Matth. 13.

VERITAS PRACTICA.

Non tam spectatur quid doceas pro divinis quàm quid non dones.

RATIO EST. Quia quod unum spectatur in istis, est, ut teipsum totum dones.

Sed si quid reserves, si quid non dones, non teipsum totum dones.

Ergo nihil reservandum: nec tam spectatur quid dones quàm quid non dones, nihil ut omnino reserves annuum.

I. PUN.

I. PUNCTUM.

INSIGNIS est quæ hic Parabola proponitur ad cognoscendum pretium quo res divinas & cœlestes præ temporalibus æstimare debemus. *Thesaurus est absconditus*, non modo cœlestis beatitudo, sed & Perfectio quæ ad eam ducit, & virtus qualibet, quæ pars quædam est perfectionis, pro qua comparanda sic alia quævis donanda sunt, ut non tam spectes quid dones quam ut universim omnia dones & nihil prorsus reserves.

Hæc est utilissima veritas modo diligenter expendenda; atque illud imprimis quod in declaratione habetur, tanquam universale principium & fundamentum totius ædificij spiritualis ac negotiationis evangelicæ: nempe id spectari vel maximè, ut te ipsum totum dones, ut se tibi etiam totum Deus dones; non tua sed te petit Dominus, quem admodum Corinthiis dicebat Apostolus: *Non quero quæ vestra sunt, sed vos.* Sic aptè S. Augustinus, *Si hoc solum, inquit, nobis promitteret Deus quod dixi modo, quibus potius verbis descripsi ac commendavi, quantis erat emendum si uxore esset? Quantum dandum erat ut emeretur? Sufficeretne quidquid haberes etiam si totum mundum possideres? Et tamen venale est, emere si vult, non multum exactus de re magna propter pretij magnitudinem: tantum valet quantum habes. Noli querere quid haberes, sed qualis sis. Res ista tantum valet quantum es tu. Te da &c. habebis illam.*

In quibus S. Augustini postremis verbis duplex quedam ratio, cur ita nos ipsi universim donandi simus continetur. Prima est, quod res spiritualis & cœlestis quam nobis comparare volumus tantum valet quantum ipsi sumus. Pluris quidem valet cum Deus ipse possideatur charitate, & beatitudine; sed quia nihil supra nos pretiosius ducimus, hoc ideo pretio æstimatur. Secunda & valde notanda ratio, quia hoc ipso quo quis se ipsum totum donavit, perfectionem attingit, neque etiam aliter eam attingere potest quam sic se ipsum totum dando, unde fit ut nullum pretium si perfectioni & beatitudini magis adæquatam quam hæc perfecta sui donatio. Sicut nulla res plene beatorum hominem potest facere quata totos possessus Deus; ita planè nihil æquè ad beatitudinem disponit ipsum hominè, quam plena & perfecta sui traditio.

Sunt quidem hujus donationis varij gradus sicut & ipsius beatitudinis ac perfectionis, pro diversa hominum conditione & vocatione; sed

cujuscunque vocationis sis, si vis ejus perfectum gradum attingere, tam necesse est te, tuo modo, totum dare Deo, quam cuivis alteri perfectionis status se totum tradere. *Emulor vos Dei amulatione*, ajebat Apostolus nuptis & innuptis, *despici enim vos uni viro virginem castam exhibere Christo.* Id est, volo vos omnes in vestro statu sic totos & integros esse Christi & Dei, sicut in suo virginitatis statu, virgo se sponfam & se totam tradit Christo. Est enim quædam virginitas mentis sicut & corporis, illa autem virginitas in eo consistit, ut, quantum quis potest sincero, integro & plenè puro affectu se totum Christo donet, sicut ipsum totum sibi æmuletur Christus. Itane nos Christus? Nos sibi Christus ita æmuletur? Nos vero hanc Christi æmulationem repudicemus & dedignemur!

II. PUNCTUM.

SED si quid reserves quod non dones, non te ipsum totum donas.

Sumas quidem Dei omnes quidquid sumas, neque ei quidquam donari potest, quod non sit totum ejus; sed quia nos ab eo per inordinatos rerum humanarum affectus retrahimus, tunc nos ipsos ei totos damus quando illos affectus ita moderamus & abdicamus, nulla ut planè re mundi ab ejus amore & servitio abducamur. Sive ergo rem possideas ut sæcularis, sive reliqueris omnia ut Religiosus, si vis totus esse Dei, sic totum à rebus affectum retrahere debes, ut quantum magis aut minus retraxeris, tantum magis aut minus sis Dei. Et sicut non est necesse sæculari suis se exuere facultatibus, dummodo suis se exuat affectibus: sic non sufficit Religioso sua relinquere omnia nisi suorum omnium deponat affectum. In hoc uno vel maximè tota nostri donatio sita est vel effectu simul & affectu, aut certe solo affectu res omnes præter Deum abdicemus, unde tandem id Religiosus videt, quod si quid rei propria etiam sine affectu retineat, aut si quid affectus erga rem sine re sibi reservaret, non se totum daret, ita & sæcularis agnoscat quod si quid inordinati affectus cum re servata reservat, se ipsum totum minimè donat. Nam *Te ipsum* hoc in affectu præcipuè temperando consistit, quapropter S. Bernardus ad hęc Petri verba: *Ecce nos reliquimus omnia: OMNIA sanè dixerim*, inquit, *non tantum possessiones sed etiam cupiditates &c. eas maxime. Plus enim concupiscentia mundi quam substantia nocet.* Et hæc fugiendæ daram causa divitiarum præcipua est, quod aut vix, aut nunquam sine amore velle aut possi-

2. Cor. 12.
Serm. 64.
de Verbis
Dom.

possideri. Age ergo qui relinquere universa disponis ut quosq; inter relinquenda numerare momento, imo verò maxime & principaliter abnega te metipsum si desideras sequi eum qui exinanivit propter te se metipsum. Et paulò post de propria voluntate distinctius agens, fuge sanguisugam hanc & omnia reliquisti. Hac enim omnia irabis ad se.

Tum post multa declarans eos qui non percipiunt promissam centupli gratiam, non se totos, non omnia sua dedisse sed sibi reservasse aliquid sic præclare & aptè ad rem nostram; Sunt enim loculi non modò pecunia, sed propria voluntati. Scrutetur proinde vias suas & studia sua, qui promissam centupli gratiam sibi deesse causatur: nec dubium quin inveniat angulum & draversorium, reclinatoriumq; non quidem filij hominu, sed aut foveam vulpi, aut volucris nidum. Magis autem perfectus, obsecro, relinquat omnia, & solum sequatur Christum, iactans cogitatum suum in Deo, vniuersum ab eo, & centupli sine dubio percepturus. Neq; enim potest solvi Scriptura, nihil sibi retineat, nihil suu, ne modicum fermentum totam massam corrumpat. Sed enim qui sibi retinent aliquid, & in ipsis quoq; sanctorum collegiè proprio aut desiderio aut forsasse consilio importunus adhaerens, sciolos sese faciunt, & de se aliquid sibi retinentes, quos penitus abnegasse & divina Providentia ac obedientia Patrum, consiliis quoq; spiritualium Virorum debuerant commississe.

Ex quibus & aliis quæ S. Pater fuse prosequitur, duo hæc patent: alterum, quid sit sibi servare aliquid neque omnia sua dare: nempe cum voluntatem propriam propriumque consilium retinemus, non acquiescentes facile iis quibus nos regendos dedimus: alterum verò quod si partes illas nostri reservamus, nunquam nos plenè totos tradimus, nec capaces sumus earum promissionum, quas Christus fecit iis qui sua omnia seque totos relinquere. O damnosa voluntas! o perniciosum consilium, quod sibi qui reservat, tam malè sibi consult, quàm qui unum pro centuplo dare nollit.

III. PUNCTUM.

NON tam ergo spectatur quid dones pro divinis quàm quis non dones, quidve tibi reserves. Nam cum hoc unum spectetur maxime ut te totum dones, si quid reserves, quantumcunque sit exiguum præ illo quod dedisti, tamen ita nocet ut nihil pro divinis te dedisse putandus sis coram Deo, quia non dedisti quod erat dandum, non dedisti te ipsum totum. Esto dederis ingentem pe-

cuniarum vim, multa reliqueris prædia, & domum Deituis muneribus dixeris, sed reservasti tibi unum aut duos loculos, reservasti eorum quæ dederis, vel quæ cum facultate possides nimis tenacem affectum: reservasti in multis propriæ ductum voluntatis, & consilij quandam proprietatem: non ita considerantur illa multa & magna quæ dederis, quàm ista exigua & pauca quæ tibi servas. Non ita consideratur Saul quod sex dies expectavit Samuelè, quàm quod non uno die vel una quæ supererat hora, cum expectavit Non ita considerantur, quàm multa idolorum genera variasq; species demoliti sint multi Reges Judæ, quàm quod lucos omnino non exciderint in quibus Judæi sacrificia faciebant. Non ita deniq; considerantur quæ puræ essent illæ quinque virgines quæ cum lampadibus suis expectarant Sponsum aut quamdiu quantosq; cum affectu expectassent quàm quod non sibi suisq; lampadibus invigilassent, ut qua hora veniret Sponsus essent paratæ. Neque enim magnum aut multum aliquid censerit debet, quod pro Deo, pro Cælo, pro Perfectione vitæ spiritualis dederis quantumcunque illud magnum & multum sit, cum Deus & quæ confert dona spiritualia longe præponderet quibuscunque illis magnis & multis temporalibus datis: sed negare aliquid propterea sed non omnia sua dare propterea: tantus est donorum celestium contemptus, ut nihili fiat quæcunque alia data sint quamdiu deest aliquid dandum. Sic enim ut dictum est, totum deest: quia sic totum petitur ut nisi totum detur, nihil detur.

Quod vel ex eo valde confirmatur, quod dicitur pauca & exigua quidam dederint, si tamen tota sua dederint, longè plus dederunt quàm qui multa & pretiosa, non tamen omnia sua largiti fuerint. Quod præclare admodum prosequitur S. Gregorius, ubi de duobus primis Apostolis qui relictis omnibus secuti sunt vocantem Dominum, & de tota hac materia quod superest pluribus dicere ad intellectus & voluntatis affectum, sic ait. Fortasse aliquis tacitis sibi cogitationibus dicat: ad vocem dominicam uti: q; iste Piscator, quid aut quantum dimisit, qui penè nihil habuit? Sed in hac re, fratres carissimi, affectum debemus potius pensare quàm censum. Multum reliquit qui sibi nihil retinuit: multum reliquit qui quantumlibet parvum, totum deseruit. Multi dimisit qui cum re possessa, etiam concupiscentiis renuntiavit. A sequentibus ergo tanta dimissa sunt, quantum à non sequentibus concupisci poterunt. Nemo igitur etiam cum quosdam conspicit multa reliquisse, apud semetipsum di-

cat, imitari huius mundi contemptores volo, sed quod relinquā, non habeo. Multa fratres relinquitu si desideriu terrenū renuntiatis. Exteriora etiam nostra Domino quamlibet parva sufficiunt: ornantq; & non substantiam pensas: nec perpendit quantum in eius sacrificia sed ex quanto profertur: nam si exteriorem substantiam perpendamus, ecce sancti negotiatores nostri perpetuam Angelorū vitam datu retibus & navi, mercati sunt. Estimationem quippe pretij rete non habet, sed tamen regnum Dei, tantum valet, quantum habes. Valuit namq; Zaccheo dimidium substantia: quia dimidium aliud ad hoc quod iniuste abstulit, restitutum in quadruplum reservavit. Valuit Petro & Andree dimissis retibus & navi. Valuit vidua duobus minutis. Valuit alteri calice aqua frigida. Regnum itaq; Dei, ut diximus, sansum valet, quā-

tum habes. Pensate itaq; fratres, quid viliū cūm emitur, quid carius cūm possidetur? Sed forsasse nec calix aqua frigida suppetit qui indigenti praebeatur etiam tunc securitatem nobis promittit sermo divinus. Redemptor etenim nato, Caeli cives ostēsi sunt qui clamarent, Gloria in excelsis Deo, & in terra pax hominibus bona voluntati. Ante Deum q; oculos nunquam est vacua manus à munere, si fuerit arca cordū repleta bona voluntate. Et quae plura pergit de hac bona voluntate quae suprà relata sunt.

Vide quid tibi desit, quod minus omnia deditis. Scrutabor Ierusalem in lucernis & visitabo ju- Soph. 2.
per viros defixos in facibus suis.

Videri potest in 3. parte, Feria 3. Hebdom. 2. post Epiph. In 3. parte, Feria 3. Hebdom. 13. In 4. parte, Dominica 17.

S A B B A T O.

PARABOLA PRETIOSÆ MARGARITÆ.

Iterum simile est Regnum Cælorum homini negotiatori quarenti bonas margaritas, inventa autem una pretiosa margarita, abiit, & vendidit omnia quae habuit, & emit eam. Matth. 13.

VERITAS PRACTICA.

Quantum peritus & prudens est evangelicæ margaritæ Negotiator, tu tantum imperitus es & imprudens nisi prospicias.

RATIO EST, Quia quantum ille Negotiator peritus & prudens in evangelicæ margaritæ negotiatione, tantum alter est imperitus & imprudens, qui in eadem negotiatione se opposito gerit modo.

Sed tu, nisi prospicias, se in eadem negotiatione, opposito geris modo.

Ergo quantum ille peritus & prudens est, tu tantum es imperitus & imprudens: quod cum non possit non esse damnosissimum, sanè est quod prospicias.

I. PUNCTUM.

QUÆNAM sit illa pretiosa margarita, quis Negotiator, qui omnia sua vendidit ut illam emeret, quænam sint illa omnia quæ propterea vendidit, & quàm deniq; fuerit peritus & prudens in illa sua negotiatione, dicetur opportunius in ipso proposito veritatis expositivo discursu, ut manifestius videas, quàm sis imperitus & imprudens qui cum in eadem margaritæ negotiatione veteris qua ille negotiator, te opposito planè modo geras, nisi diligenter prospicias. Hic est itaque totius considerationis fructus ut cum videris te in ea præcipuè parte illi esse oppositum in qua est peritus & prudens, agnoscas te imperitum & imprudentem, & quantum fieri potest, respicias.

Ac primò quidem ut evidentius & certius res tota procederet, præmittenda fuit hæc universalis Propositio, quod quantum ille Negotiator evangelicus peritum & prudentem se in sua negotiatione ostendit, tam imperitum & imprudentē